

DE PLATE

Tijdschrift van de Oostendse Heemkundige Kring, V.Z.W.
"DE PLATE"

Verantwoordelijke uitgever : E. DE TAEYE
H. Serruyslaan, 50
8400 OOSTENDE

2de jaar, nr. 6, maart 1973.

U I T N O D I G I N G

* * * * *

Het Bestuur van de Heemkundige Kring "DE PLATE" heeft de eer U vriendelijk uit te nodigen op de laatste winter-voordracht van het jaar 1972/73, die zal doorgaan op

DINSDAG 27 MAART 1973

te 20.30 u. in de Conferentiezaal van het Stadhuis

JULIEN DE VUYST

zal een voordracht houden over

HET VLAAMSE VOLKSLIED

Spreker zal het Vlaamse volkslied op interessante wijze voor het publiek presenteren. Hij zal de onderscheidelijke kenmerken, verspreiding en evolutie in een klaar daglicht stellen. De illustratie zal geschieden met authentieke opnamen.

Julien De Vuyst is Gegradueerde in de Bibliotheconomische en Bibliografische Wetenschappen (hij deed zijn eind-examen samen met onze Onder-Hoofdman O.Vilain, nadat hij een proefschrift "Bibliografie over het Nederlandse volkslied" had verdedigd). Sindsdien publiceerde hij verschillende werken i.v.m. met het volkslied, o.a. "Het Sterrelied in het gebied van Dender en Schelde" en "Het Nederlandse Volkslied ; bibliografie 1800-1965".

Sinds talrijke jaren is Julien De Vuyst Bibliothecaris aan het Koninklijk Conservatorium te Brussel en heeft hij een bijzondere belangstelling voor het gewone volkslied. Hij is ten andere een eminent kenner van alles wat de "moordliederen" in onze streken betreft.

Het wordt dus een voordracht-avond die geen enkele folklorist of muziekliefhebber zal willen missen.

Ingang vrij.

EX-VOTO'S

In ons vorig nummer hadden we het over "ex-foto's" in het stukje over het Kapelletje van Bredene-Duinen. Onze lezers zullen natuurlijk wel begrepen hebben dat we ex-voto's bedoelden. Een tikfout is vlug gemaakt !

MUSEUM OPEN DEUR

Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van het Heemkundig Museum "De Plate" werd besloten op vrijdag 27 april a.s. "open deur" te houden. Die dag zal het Museum vrijelijk toegankelijk zijn van 10 tot 12.30 u. en van 14.30 tot 17.30u. We hopen dat dit een middel mag zijn opdat de talrijke Oostendenaars die nog nooit ons Museum bezochten er eindelijk eens kennis mede zouden maken. Roept zoals de belleman : "Elk zegt het voort!".

WANNEER IS HET MUSEUM EIGENLIJK OPEN ?

Het Museum is gedurende de wintermaanden elke zaterdagochtend geopend van 10 tot 12 u.
Met het Paasverlof is het Museum geopend van 21 tot 30 april, telkens van 10 tot 12 u. en van 14.30 tot 16.30 u.
Met het Pinsterverlof is het Museum geopend van 9 tot 16 juni.
Met het zomerverlof blijft het Museum geopend van 30 juni tot en met 15 september (zelfde uren als met het Paasverlof).
In deze 3 periodes is de wekelijkse sluitingsdag steeds bepaald op de dinsdag.

GIFT

Vanwege ons lid de Heer Jean Vyvey ontvingen we een oude waterpomp, welke destijds op de binnenkoer van de eigenaar voor huurrijtuigen Gillis stond. Deze pomp diende gedurende vele jaren om de paarden drinkwater te bezorgen. Aldus werd het Museum alweer een stuk rijker.

OPGELET : DIT IS ...

Opgelet dit is het laatste nummer van de 2de jaargang van ons tijdschrift "De Plate".
Zoals alle leden weten is ons tijdschrift een winter-tijdschrift. Het eerste nummer van de 3de jaargang zal dus in het begin van de maand oktober verschijnen.
Maar wie zijn lidgeld voor het jaar 1973 niet voldaan heeft, zal tot onze spijt geen verder abonnement meer ontvangen. Dit is dan ook een laatste gelegenheid om zich met het lidgeld in orde te stellen door te storten van 100 Fr (gewoon lid), 300 Fr (steunend lid) of 500 Fr (ere-lid) op P.C.R. nr. 534 334 van AN-HYP voor rekening "De Plate" nr. 9.109 554 of op
P.C.R. nr. 3845 van de BANK VAN BRUSSEL voor rekening "De Plate" nr. 384.51822.

KARREN

Ons Heemkundig Museum is reeds enkele karren rijk. De geregelde bezoekers weten dat we bezitten : Een viskar, een frietkar, een marktkar voor textiel, een schareslijperskar en een munitiekarretje van een Oostendse boogschuttersmaatschappij.

Wat wij nog graag op de kop zouden tikken is een oude "Crème-à-glace"-kar. U herinnert zich nog misschien wel die oude karretjes, die vroegere jaren op verschillende plaatsen op de dijk, aan de kaai, aan Petit-Paris en op het Wapenplein stonden. Er was steeds een mooi houten afdakje, staande op gedraaide steunkolommetjes. Enfin, echt iets uit "la Belle Epoque". Wie er nog een weet staan, laat niet na ons hiervan te verwittigen. Wij doen de rest !

.../...

VOLKSTYPES (vervolg)

In zijn gewaardeerd werkje over "Oostendse Volkstypes" spreekt Ary Sleeks over de dokwerkers van rond de jaren 1900. Heel nauwkeurig verteld hij speciaal over "De Mannen van de Nitra". Maar over een andere categorie dokwerkers, zoals de "schroevers" (in het W.B. van G. Desnerck geschreven SJHROEVER), worden maar enkele woorden gezegd. Daarom zou ik wat meer uitleg over die mannen willen geven. Volgens het werk dat ze deden, droegen ze de naam van "Kolenschroevers" of "Plankenschroevers".

Kolenschroevers :

Rond de jaren 1900 kwamen talrijke Engelse schepen geladen met steenkolen regelmatig onze haven aandoen. Ze meerden in de tweede handelsdok, ongeveer tegen over het O.L.V.-College. Een verbinding met de spoorweg, komende van de Visserskaai, volgde de drie handelsdokken om het station te vervoegen nabij de scheepswerven. De kolen werden gelost door onze kolenschroevers bij middel van manden. Zonder stoppen liepen de mannen op een nauwe plank, van het schip tot de treinwagens, waarin ze hun vracht inwierpen. Zodra de "koolboot" vertrokken was, kwamen arme mensen de afgevallen kooltjes oprapen. Er waren er zelfs die bij middel van een speciaal gemaakte hark met een lange steel, de in het water gevallen kooltjes ophaalden ; soms beweerde men dat ook onze schroevers een handje toestaken, met van op de plank, een kleine stoot aan de mand te geven om zo wat kooltjes in het water te laten vallen.

Plankenschroevers:

Het was in de tijd dat talrijke Noorse schepen aanlegden in de dokken van de nieuwe haven, geladen met zware planken. Zoals hun kollegas van de kolen deden de plankenschroevers een gelijksoortig werk : lossen van het schip naar de kaai langs een smalle loopplank. Het was voor hun ook zwaar en lastig werk. De mechanisatie heeft hier grote veranderingen in gebracht en het lossen loopt nu vlotter bij middel van machtige kranen. Wij hadden bij de schroevers nog een andere categorie kunnen voegen. Het waren de "IJslossers". Dat is voor later.

De Hoofdman.

VRAAGWINKEL

1) IJskelders

Vóór dat fabrieken ijs leverden aan de visserij, kwam het natuurlijk ijs hier in onze haven binnen bij middel van Noorse zeilschepen. Het ijs werd dan in bewaring gebracht in hetgeen wij noemden "IJskelders".

Wie kan ons de lijst geven van die bergplaatsen, hun juiste ligging en indien mogelijk de uitbaters ? Is het juist dat het de "Pêcheries à Vapeur" was die de eerste ijsfabriek oprichte en dit in een gedeelte van de oude stapelhuizen van de eerste handelsdok ? Is het juist dat de laatste ijskelder nog bestaat op het Hazegras ?

2) Wie herinnert zich nog "Monksje Doosje" en kan ons over hem wat uitleg geven ? Hij moet een Oostendse figuur geweest zijn, vermits hij nog in de volksmond aangehaald wordt ?

3) Men hoort ook nog wel eens spreken over "Poule Schabaaie", zonder verdere uitleg. Wie was dat eigenlijk ?

GARRE VAN CONNÉE

Van Edw. Van Alderweireldt ontvingen we terug een brief, waarvan we hier de inhoud laten volgen :

"Het liedje over de Garre van Conné, van Siessen stond te piesen in de Garre van Conné, is wis en zeker door de Vuurtorenaars gedicht geweest, dit ter gelegenheid van het voorval van Siessen Loete in de Garre (zijn juiste naam was Loete Joannes en hij werd geboren te Waarschoot op 1.12.1850 en woonde op de Prins Albertlaan in Impas 3).

Hoe dikwijls heb ik oude vissers, de Carbon's, de Peere's, de Hubrouck's, de Pincket's en zoveel anderen met smaak horen vertellen hoe zij dat liedje gedicht hadden. Dit alles heb ik zorgvuldig aangetekend en in mijn archief bewaard.

Welnu, Heer Hoofdman, wat ik verwonderlijk vind is het volgende : Sedert verscheidene jaren werd door de Plate en ook door wijlen de Heer Ary Sleeks gevraagd of iemand wist waar de Garre van Conné gelegen was. Nooit heeft men er een antwoord op kunnen geven. Nu dat ik mijn archief heb doorbladerd en het artikel aan De Plate heb overgemaakt, weet plots iedereen het zijne, en weet er kritiek op uit te brengen. Welnu als er iemand is die het beter weet waar het liedje van Siessen vandaan komt dat zij het bewijzen.

Er zijn nog andere liederen door de Vuurtorenaars gemaakt geweest, waaronder een bekend karnavallied gemaakt door de Neringdoendersbond van de wijk. En ook nog het lied van de Papegaai. Doch, daarop komen wij later eens terug".

NOG EEN VOLKSTYPE

Mevrouw V. Decherf-Vandenberghé is verwonderd dat wij bij de volkstypes COO niet vermelden. Daarom schrijft zij maar zelf over hem:

"COO was de fruitmarchand zeventig jaar geleden en had een eigenaardig liedje om zich aan te kondigen. Het luidde zo :

" Neuten gelijk blokken
Ka je ze nie kraken
Je moe ze mô kloppen
Ka je ze nie kloppen
Je moe ze mô tegen je tanden dokken !
An zeven cings en olf d'olve kilo
An drie kluutten de kilo".

Op te merken valt de prijs van toen voor een kilo noten. Nu bijna ongelooflijk !".

Schrijfster van deze brief geeft ook nog enkele oude Oostendse woorden van uit Grootmoeders tijd op. Deze kunnen we echter niet opnemen, daar deze reeds allen in het "Oostends woordenboek" van Roland Desnerck voorkomen. Nu in ieder geval is het beter een woord te veel te vermelden, want men weet nooit ! Desnerck is zelf nog alle dagen op zoek naar gebeurlijke aanvullingen.

KORTSTE STRAATNAAM

Verleden maand stelden we in onze straten-quiz de vraag welke de kortste straatnaamaanduiding in Groot-Oostende was. We gaven toen als antwoord "Bosweg" (6 letters). Nu blijkt het dat wij de officiële straatnaamaanduiding van "OPRIT" (5 letters) over het hoofd gezien hebben. De OPRIT is niet enkel een plaatsaanduiding, maar er zijn ook inwoners met dat adres. De OPRIT is gelegen op de Konterdam en begint aan de Gistelsesteenweg om te eindigen aan de Vanderstichelenstraat. Mej. Yv. Vyncke, Adjunct-conservator, was zo bereidwillig ons dit schriftelijk te laten weten.

IETS OVER DE PIJP

Een van mijn vrienden zond me onlangs van uit Brussel, enkele oude papieren gedateerd met het jaar 1884 en afkomstig uit Oostende. In die papieren trof ik een eigenaardig gedichtje aan. Volgens de bijgevoegde brief was dit het werk van een jonge Oostendse "retoriker", wiens naam mij onbekend is. Hij moest volgens de bijgevoegde brief een verwoed "rijmelaar" zijn geweest, want de brief zelf was ook in rijmvorm opgesteld.

In zijn gedichtje heeft hij het over zijn pijp, en vermits tabak en pijp een grote rol hebben gespeeld in het volksleven, heb ik het goed gevonden het dichtwerkje van een jonge Oostendse student uit 1884 aan onze lezers mede te delen.

Ik ben er van overtuigd dat U, zoals ikzelf, er veel genoeg zult aan beleven.

AAN MIJN PIJPJE.

--- ----

Kom mijn pijpje, laat me u stoppen,
 In uw' kop wat tabak proppen,
 En een smaaklijk trekje doen.
 'k Zal een viertjen in u voën,
 Dat u gauw zal warm maken,
 't Geve een kleurtjen aan uw kaken,
 Dat den smoorden zoo verblijdt.
 Och lief pijpje dat gij zijt !
 'k Trek zoo geern aan uw steertje,
 Dat dan rookt lijk een geweertje,
 Als het schot is afgegaan.
 Och ! mijn pijp wat staat ge me aan !
 Kom, ik zal wat lange krullen,
 Die al krinklen klimmen zullen,
 Uit uw kopje stijgen doen.
 Kom, mijn pijpje, laat'we ons spoën.
 Als het vuurtje t'hard wil blaken,
 Giet maar tranen langs uw kaken,
 Want die natte maakt u schoon,
 Uw berooktheid is mijn loon.
 In 't berookten mocht ik lukken !
 Och en valt toch nooit in stukken,
 Mijn lief pijpje dat ge zijt.
 Dan zal ik recht zijn verblijd,
 Als ik uwe witte kaken
 Lijk een beier bruin kan maken.
 Kom, niet langer meer gewacht !
 'k Steek u aan en smoor dan zacht.

(Letterlijk overgeschreven)

N.B. De auteur van het hierboven gedichtje is ons toch bekend geraakt.

Volgens inlichtingen van mijn Brusselse vriend, was het niemand anders dan de Heer Eugène Sorel, die jaren lang bij de firma Valcke frères, werkzaam is geweest en door onze oudere lezers gekend moet zijn geweest.

De Hoofdman.

Op 27 april a.s. zal het juist tien jaar geleden zijn dat het Heemkundig Museum van DE PLATE voor het publiek geopend werd. Dat was toen in de lokalen van het vroeger Museum voor Schone Kunsten in "Chez Pan". Inmiddels diende het Museum reeds tweemaal te verhuizen. Een eerste maal naar het Stadhuis en een tweede maal naar het Feest- en Kultuurpaleis.

Tien jaar geleden verschenen over die opening zeer lovende artikels in de dag- en weekbladen. Maar één bijdrage ligt ons toch nauw ter hart. Het werd geschreven door Albert Lingier, beter gekend als Bertino, en die zijn wekelijks stukje in "De Zeewacht" tekende met "Berten Schuffelet". We hebben dan ook gemeend er goed aan te doen, dit wellicht voor velen onbekend stukje, hier terug te laten verschijnen. Het is tevens een kleine hulde aan de volkszanger Bertino, die sinds een tweetal jaren overleden is.

" DE PLAOTE"

M'n artikkel van de weke is nu è ki spestejaol voe m'n lezers die olle weke regelmaotèg m'in Oostends Tonèel lezen. Mien gedacht is, dat osje giender dat alle weke leest, ten èeste, è goe ostendenaore moe zien, ten twidde, gèren ostends sprikt, en ten derden, è bitje zin èt voe folklore, echte ostendsche folklore.

't Is op die folklore dank nu gon weere kèren, want vléde weke wierdèk uutgenodegd voe no d'openienge te kommen van het musee van de folklorekrieng "De Plaote" op 't twidde verdiep van de "Chez pan" over 't huus van James Ensor. Onk daar toekwamen was g'hèel 't nannetjesnest daar ol, mo'k gon julder nie uutleggen wien datter daar "gespietscht" èt of wien datter daar aol was, nèen, dat is m'n plan nie, want aol de dee die daar anwezèg waoren, waoren echte ostendenaors van an hunder hoofd toe an hunder klèn titje. Mochten daar è vrimdelienk of twèè tusschen gelopen èn... ze waoren ostende "zeer genegen", en da wilt ook ol vele zeggen. We wierden op die openienge roendgeleid deur hoofdman Detaeye die hovèrdeg gelijk è kemphaone en fier gelijk è pauwtje zn' musee toogde. En zie zeker datten der mocht mee boffen, want 't is de moeite wèrd voe da te bezien. Je voel je seffes, sommègte kèren, vuftèg jaor joenger worden, en je herleeft weer in je gedachten die tied van vroeger jaoren osje aol die diengen ziet van vroeger, roendom versiert mi wè duust foto's. De schilderietjes over Ostende, over de visscherie, over vroeger jaoren en over d'ostends leven van vroeger, zien èchte juwèeltjes. De verschillège voorwerpen die è n'oengeken-de oedderdom èn, de vlaggen van oedde verèniengiengen, de schonste affiechen van de vroegere karnavalstoeten, dajje verzekers nog nooit gezien èt, kajje daar bewonderen. De soeveniers van oedstrieddersverèniengiengen, de hoenderden mèdoaljen, aol de verschillège gazetten die verschenen zien in de loop van vroeger jaoren, echte ostendsche gazetten, die voe den èen of den ander reden è vroege dood gekend èn, liggen daar te bezien. Zèlfs de trommels en de trompetten van 't vroegere derde lienierement liggen daar gerèd voer opgespeeld te worden.

't Is daar zoe vele te bezien, dajje, osje da goed wilt doen, wè zeker twi groot euren nodèg èt voe da musee te bezoeken. Want osje voor 't cafeetje van "Mietje Carbon" staot, gao je n'hertjen open en peis je seffes op aol die gezellège herbergen van over den oedde vismienne op de kooije. De toog

.../...

mit de biertrekker van boven der op, de roende tafel in 't midden, de gramafoon, de veugelpiek, de buuzestoove, de beelden op de schouwe oender glas en middenin, Mietje Carbon die daar zit korren te breien, binst da Pier Duuvel z'n borrel jeniever staot te drienken an den hoek van de toog. Zoe è stamcafeetje kost nie beter weere gegeven zien, en daorom willèk è bravootje roepen no de inrichters en aandriengen an m'n lezers voe de musee mit hunder bezoek te verèeren, 't is zeker de moeite wèerd en è n'aanmoedegienge voe de folklorekrieng "De Plaote" die van mien è n'èchte hertelikke ostendsche profiesiejat verdiend.

BERTEN SCHUFFELET.

("De Zeewacht", 3 mei 1963.)

ROTARY 50

Om het 50-jarig bestaan van de Rotary-Vereniging in België te vieren, werd besloten deze herdenking in Oostende te laten plaatsgrijpen. Dit uit reden dat te Oostende de eerste Rotary-club van ons land gesticht werd.

Om die viering meer luister bij te zetten, heeft het lokale Rotary-Bestuur besloten het boek van Croquez over James Ensor heruit te geven. Die publikatie zou eveneens de "Marche des Rotariens Ostendais" bevatten. Een gelegenheidsuitgave die de liefhebbers van Ensor en Oostende zeker niet zullen willen missen.

KILOMETERPAAL

Is het U al opgevallen dat in het voetpad tegen het huis nr. 139 in de Van Iseghemlaan een kilometerpaaltje ligt, met de vermelding 131,8 km ? Het kan U zonderling voorkomen dat deze afstand niet de normale afstand Oostende-Brussel is, Dat is inderdaad zo, doch de hiermede aangeduide afstand, op die oude kilometerpaal, wijst op de afstand Oostende-Brussel over Torhout.

DE STAM VAN OUTRYVE

Door E.J. Van Outryve werd een genealogische studie over de "Stam Van Outryve" gepubliceerd. Deze gestencilde uitgave handelt over de afstammelingen van Leopold-Joseph Van Outryve, geboren te Oostende in 1819 en te Oostende overleden in 1878.

Dit boek geeft niet alleen zeer interessante gegevens betreffende de voormelde familie, maar ook over heel wat zaken over Oud-Oostende. Hier denken we o.a. aan de beschrijving van oude herbergen, zoals "Het Mandje" en een vissersschip die in het bezit van een Van Outryve was. Belangstellenden kunnen dit boek bestellen mits storting van 200 Fr op P.R. nr. 4211.61 van E.J. Van Outryve, Ploegstraat, 25 - 2000 Antwerpen.

VAN BOOM TOT KLOMP

De "Zonnebeekse Heemvrienden" lieten een brochure over het oude ambacht van de Kloeffekappers verschijnen.

Wie daarvoor belang stelt kan dit bestellen mits storting van 75 Fr op P.R. nr. 277 van de Generale Bankmaatschappij voor het nr. 570 384 van de "Zonnebeekse Heemvrienden", met vermelding : brochure "Van boom tot klomp".

Dezelfde kring heeft ook nog enkele brochures "Van obushuls tot sierstuk". Het kan op dezelfde wijze besteld worden en kost eveneens 75 Fr.

Verleden maand publiceerden we een lijst van de belangrijkste boeken, welke over de "Oostendse Compagnie" handelen. Thans geven we hier een bibliografie van de belangrijkste boeken in verband met het kustdialekt. Toekomend jaar zullen we nog geregeld lijsten van boeken, die van belang zijn voor de historiek van de kuststreek, volgens noodwendigheid laten verschijnen.

Hier dus de lijst van boeken, die men dient te raadplegen als men interesse heeft voor de taal die vroeger en nu door de Vlaamse kustbewoners werd gesproken.

- BLY, Frans : Verklarende vakwoordenlijst van de zee-visscherij ; omgewerkt door G. Bly (Leuven, De Vlaamsche drukkerij, 1931). (Koninkl. Vlaamsche Academie voor Taal- en Letterkunde).
- de BO, L.-L. : Westvlaamsch idioticon (Brugge, Edw. Gailliard & comp, 1873).
- CRAEYNST, J. : Loquela ; Taalkundig maandblad door Guido Gezelle opgesteld, en tot woordenboek omgewerkt ; 3de dr. (Tielt, Lannoo, 2. j.).
- DESNERCK, Roland : Oostends woordenboek (Handzame, Dewilde, 1972).
- DUPONSELLE, R. : IJzerfront en dialect (Drukkerij G. Michiels-Broeders, 1942) (Koninkl. Vlaamsche Academie voor Taal- en Letterkunde).
- GYSSELING, Maurits : Bijdrage tot de kennis van het oudste Kustwestvlaamsch (in: Verslagen en Meededelingen van de Koninkl. Vlaamsche Academie voor Taal- en Letterkunde, 1943, blz. 819-848).
- JACOBS, Jozef : Het Westvlaamsch van de oudste tijden tot heden (Den Haag, J.B. Wolters, 1927).
- MAC LEOD, J. : Vlaamsche volksnamen van zeedieren en -planten (in : Handelingen van het 2de Vlaamsch Natuur- en Geneeskundig Congres, 1899, blz. 27-29).
- MAC LEOD, J. : Eenige op de Belgische kust gebruikte volksnamen voor lagere zeedieren (in: Natura, 1883, blz. 245-248).
- PEE, Willem : Dialectatlas van West-Vlaanderen en Frans-Vlaanderen; I-II (1946, heruitgave : Antwerpen, De Sikkel, 1971).
- PEE, Willem : Van Vlaams dialect naar A.B. Nederlands (In : Nu nog... meer dan ooit ; 2de bundel, 1958, blz. 5-40).
- SERCU, Aurel : Het dialect van Oostduinkerke en omgeving (Gent, Secretariaat van de Koninkl. Vlaamsche Academie voor Taal- en Letterkunde, 1972).
- SLEEKES, Ary : Het Oostends dialect (Oostende, Eigen Beheer, 1958).
- VERCOULLIE, Jozef : Beknopt etymologisch woordenboek der Nederlandse taal ; 3de dr.
- VERCOULLIE, Jozef : De taal der kust (in: Stan Leurs : Steden en landschappen : V. De kust ; blz. 86-91).
- VILAIN, O. : Plaatsaanduidingen in de volksmond (in : Ostendiana, blz. 87-91 Oostende, 1972).
- WILLEMS, V. : 't Een en 't ander uit de visschers- en zeemanstale (in : Biekorf, 1895, blz. 187-191, 200-204, 216-222 en 251-255).
- WINKLER, Johan : Oud Nederland ('s-Gravenhage, Charles Ewings, 1888, blz. 147-155 over het Oostends vissersdialect).

-- Het spreekt vanzelf dat er nog veel andere kleine bijdragen zijn die we hier niet allen kunnen vermelden. Een typisch voorbeeld is o.a. het tijdschrift "BIEKORF" dat geregeld kleine bijdragen levert over het dialect. Soms is het maar aangaande één woord, doch allen zijn meer dan de moeite waard om gelezen en geraadpleegd te worden.

OUDE BIJNAMEN VAN VAN VISSERS AFKOMSTIG UIT DE WESTHOEK

Pies, Bakker, Duuk	3 broers, Henri, Felix en Charles-Louis V... (reders van 0.219 - 0.128 en 0.217)
Doer, Kop, Schietter	3 broers : Heliidoor, Louis en Herman V... (Reders 0.241 - 0.231 - 0.166 en 0.237).
Kop, Jut	2 broers V.... (Reders 0.94 en 0.227)
Katje	Henri M... (0.155)
Henri van Pol Dewitte	Henri M.... (0.327)
Mongsje de Beer	Edmond M... (0.186)
Leonsje van de Beer	Zoon van Edmond M... (0.312)
Door Sjieke of Pette Sjieke	Isidoor Z...
Louis Sjieke of Pette Sjieke	Louis Z..., zoon (0.345 ?)
Stokken	Isidoor G... (0.212)
Pros van Stokkens	zoon van Isidoor G... (0.225)
Kos	Edmond C... (0.182)
Smoet	Henri P... (0.244)
Sloeptje	Henri D... (0.87)
Moerten	Maurice L... (0.154)
Maurice van Torreeltjes	(familienaam ?)
Klas	B.... (schipper)
De Witten Z...	Pros Z.... (0.153)
De Beer P...	August P... (0.228)
Blènde Pier	Pier Z... (schipper Delta (0.170)
Steentje B...	Theofiel D... (0.118)
De Lekker	Charles C... (matroos)
Tjap	Georges R... (schipper 0.137)
Pulle	David B... (matroos en schipper 0.85)
Karpattel	Louis ... (matroos)
Zoutbale	? ... (matroos)
Klaksje	Louis T...
Keune	Henri L... (matroos en stuurman)
Gust Petua	Gust L... (zijn moeder heette Perpetua, Voor zijn kleine maats heette hij dus Gust van Petua)
Karrepier en Mestkarre	(2 matrozen, wier naam ik mij niet herinner)
Pier Tette	Pieter V... (matroos en korte tijd reder van 0.117)
Fons Tahon	heette Alfons Visage (matroos)
Jan Kaas	Jan V... (reder)
Kotje (ook Kotten)	C... (visser)
Iengel van Kotjes	Engel C...
Emiel Seye	Emile ? ...
Fatje	Henri D... (0.66)
Gusje Banane	Gust V.N... (omwille van de vorm van zijn schip : een hollands schokker)
Tone Podding	Antoon D.W... (visser, soms schipper).
Zeepekop	Cissen G...
Blesse	Charles V...
Pette Petrol	Z...
Louis van Waas	Louis L...
Smochel	Mon C...
Miere	Charles Z... (ook zoons)
Beuze	M...
Kuuppe	V...

.../...

Leirze	Ed, T...
Louki	F.L...
Tulle	J.Z...
Pipi B...	H.B...
Henritje Witte	Henri L...
Braadpeere	A.C...
Fouf	Louis L...
Karel Looten	Karel V...

Frans Verbanck
Bredene

KUSTTOERISME

Het Westvlaams Economisch Studiebureau heeft zojuist een zeer belangrijke studie gepubliceerd over "Het Belgisch kusttoerisme vandaag en morgen". Het werd geschreven door Dr. Norbert Vanhove. Dit zeer degelijk uitgewerkt economisch studiewerk omvat maar eventjes 518 bladzijden. Van blz. 17 tot 64 is er een belangrijke historische schets over het Vlaams kusttoerisme. Daarin lezen we het ontstaan van de Belgische badplaatsen met de stichtingdatums van de belangrijkste toeristische organisaties, attracties, e.d.m.

OP DE VISMARKT BEN IK GEBOREN

Verleden maand publiceerden wij het lied "Op de vismarkt ben ik geboren". Er werd ons gevraagd of er daarvan een speelplaat bestond. Wel meer dan 20 jaar geleden kwamen er twee platen met dat gekend lied uit.

De ene plaat werd door "Zeegalm" verspreid. Het was Irma Westerlinck (gekend uit de Oostendse revue's) die het zong. Op de plaat stond: "Op de vismarkt ben ik geboren", terwijl dat op de andere plaat, uitgegeven door Olympia, en eveneens gezongen door Irma Westerlinck, de titel lichtjes anders stond: "Op de vismarkt zien ik geboren". Op de keerzijde van deze laatste speelplaat staat het even populaire lied "Oostende onder water", gezongen door Bertino.

Beide platen zijn uit de winkels verdwenen, want het waren 78-toerenplaten. Dus breekbaar en thans met de meeste platendraaiers op die snelheid niet meer te spelen. Wellicht komt er vroeg of laat weer eens een nieuwe editie met Oostendse melodieën op 33 toeren uit.

FOLKLORE DER LAGE LANDEN

Bij de uitgeverij Elsevier verscheen een zeer interessant werk, getiteld "Folklore der lage Landen". Verschillende auteurs verleenden hun medewerking aan dit geïllustreerd boek. R. van der Linden schreef het hoofdstuk "De levenskring in Vlaanderen", terwijl andere auteurs volgende onderwerpen behandelen: "Van Nieuwjaar tot Oujejaar", "Dans en spel", "Kinderfolklore", "Eten en drinken in de Lage Landen", "Volksgeloof en bijgeloof", "Volksleven en geschiedenis" en "De Noordnederlandse levenscyclus".

BURGEMEESTERS VAN OOSTENDE SINDS HET BELEG VAN 1601-1604
(2de vervolg en einde)

SERRUYS Jean-Baptiste (Torhout 1754-Brussel 1833)	21. 8.1821 - 13.11.1830
LANSZWEERT Jean-Baptiste (Oostende 1767 - Oostende 1845)	13.11.1830 - 12.10.1836
SERRUYS Henri (Oostende 1796 - Oostende 1883) (X)	12.10.1836 - 31.12.1860
VAN ISEGHEM Jean-Ignace (Oostende 1816 - Oostende 1882) (X)	1. 1.1861 - 21. 2.1882
JANSSENS Charles (Oostende 1822 - Oostende 1887) (X)	30. 5.1882 - 4. 9.1887
JANSSENS Ernest (Oostende 1819 - Oostende 1899)	14. 1.1888 - 3. 3.1888
MONTANGIE Jacques (Bredene 1847 - Oostende 1916)	25. 9.1888 - 29. 4.1892
PIETERS Alphonse (Oostende 1845 - Brussel 1912) (X)	7.10.1892 - 30. 5.1912
LIEBAERT Auguste (Oostende 1856 - Gent 1927)	25. 6.1912 - 21. 6.1919
MOREAUX Eduard (Oostende 1870 - Oostende 1858) (X)	7. 1.1920 - 20. 5.1940
SERRUYS Henri (Oostende 1888 - Oostende 1952)	21. 5.1940 - 29.10.1941
	8. 9.1944 - 25. 1.1952

In de oorlogsperiode werd Burgemeester Serruys afgezet en vervangen door :

VAN LAERE Albert	31.10.1941 - 18. 8.1943
VAN COILLIE Léon	19.10.1943 - 20. 2.1944

(waarnemend Burgemeester)

LOONES Honoré	21. 2.1944 - 8. 9.1944
VANDENDRIESSCHE Louis (Oostende 1890 - Oostende 1972)	23. 6.1952 - 11. 1.1953
VAN GLABBEKE Gustave-Adolphe (Oostende 1904 - Zanzibar 1959)	12. 1.1953 - 6. 2.1959
PIERS Joannes (Oostende 1920 -)	7. 2.1959 - heden .

Zoals men uit de lijst van Oostendse Burgemeesters kan opmaken, komen er heel wat namen in voor die zuiver Vlaams, maar ook héél wat die Frans, Engels, Duits of Spaans van oorsprong zijn. Met al die belegeringen en bezettingen is dat dan ook niet zo verwonderlijk. Rekordhouder is Burgemeester Henri Serruys die van 1836 tot 1860, dus 24 jaar lang, dit hoogste stadsmandaat waarnam. De vijf met (X) aangeduide Burgemeesters kregen na hun dood allemaal een laan die hun naam draagt.

Tenslotte enkele aanvullingen en verbeteringen op de twee vorige lijsten :

TINGNAGHEL Jacques	lees :	TUIGNAGHEL Jacques
VAN HEGELSEN	" :	VAN HEGELSEN Corneille
DE VLEESCHAUWERE I.	" :	DE VLEESCHAUWERE Joseph
VAN DER ZYPE Com.	" :	VAN DER ZYPE Corneille
WOELAERTS P.F.	" :	WOELAERTS Pierre-François
VANDEN HEEDE J.-J.	" :	VANDEN HEEDE Jean-Ignace

BAUWENS wordt ook dikwijls BOWENS gespeld.

Een halve eeuw terug waren er de Oostendse liedjeszangers, die van café tot café trokken en tevens in de Oostendse revue's optraden. Telkenmale waren er dan enkele liederen, die de vissersbevolking als centraal punt van het folklore-leven te Oostende naar voren bracht. Een van die plezierige liedjes, dat nog tussen de ouderen van de Kaai welbekend is, blijft het onvergankelijke wijsje dat we hier laten volgen.

DE OOSTENDSE MEISJES

Wil je van de frisse lucht genieten ?
Ga naar het park van Leopold,
 van Leopold,
'k Zeggen 't op voorhand
 je mag niet verschieten
Want al de bankjes zitten vol.
(Van) die Oostendse visserinnen
Ze leuren nu met platjes rond,
Ze vrijen en ze beminnen
En 'k geef van tijd een kus op uwe mond.
O, O, O.

Refrein

Ik en kan d'er niet langer meer van zwijgen,
d'Oostendse meisjes staan mij aan,
 ze staan mij aan.
Mochte 'k ik zo eentje kunnen krijgen,
'K zou er mee in 't huwelijk gaan.
d'Oostendse meisjes zijn zo lief en net
'k Heb er zo dikwijls mijn gedachten op gezet.
Ze zijn de wereld door gekend
De schone meisjes van de Stad Oostend.

Als ik door de Kapellestraat passere,
's Noens als ik kom al van mijn werk,
 al van mijn werk,
Slaan z'hunder ogen op die heren,
Dat heb ik zo dikwijls opgemerkt
Met hunder rok in hunder handen
En een heel weinig opgezet.
Ik voel er mijn jong hertje branden
Als 'k hun bezie van kop tot aan hun teen

Des zondags achternoene, bij Swansels,
Daar op de hoek van de Vissemarkt,
 de Vissemarkt,
Daar zie je ze zwieren en zwaaien,
En leeft de leute, weg de smart !
En 's anderdaags zijn ze weer aan 't leuren :
Dat is kurieus voor 't horen en zien
En ze roepen zonder treuren :
Moeten er geen verse platjes zien ?

We kregen het liedje "De Oostendse meisjes" van twee verschillende personen. Het ene met de hand geschreven, het ander was op één enkel blaadje gedrukt. Het had waarschijnlijk gediend om in de cafés-chantants uitgedeeld te worden.

.../...

Beide teksten stemmen, op een paar woorden na, met elkaar overeen. Maar in het boek van Ary Sleeks "Oude Oostendse afspanningen, danszalen, cafés-chantants" spreekt hij eveneens van dit vrolijke liedje.

Hij geeft één strofe en het refrein op en zegt dat er nog 4 strofen bestaan. Nu, die éne strofe die hij wél publiceert is juist deze welke niet op het blaadje, noch in het zangcahier voorkwamen. Daarom willen we het hier ook aanhalen, want het heeft er alle schijn van dat dit wellicht de eerste strofe was.

Vrienden, ik wil een liedje zingen,
dat staat in mijn gedacht,
 in mijn gedacht.
't Is over aangename dingen,
Ik heb er mij zo dikwijls aan verwacht,
Over de meisjes van Oostende,
Die ik zo schoon en zo aangenaam vind,
Ze zijn geheel de wereld door bekend
En ze worden door iedereen bemind.

DE HOEVENROUTE

Nu de Lente in het vooruitzicht is, kunnen we niet genoeg onze leden aanraden eens hun eigen streek te verkennen. Sinds verleden jaar werd een mooie rustige tocht in de omgeving van Oostende uitgestippeld.

Waar men soms héél ver gaat kijken om nog typische landschappen te ontdekken, is het maar al te waar dat men zijn eigen streek niet kent. Wel, eenieder die een wagen heeft, of als men jong is, dat men het per fiets doet, maar het loont meer dan de moeite om de HOEVENROUTE doorheen de grote Westpolder te volgen. Baantjes, rustig en toch goed berijdbaar, brengen U in een rustige sfeer en U ontmoet talrijke soorten hofsteden, waarvan U het bestaan van op de grote banen, niet eens vermoedde.

Daarom : ga eens tot het Officiëel Bureau voor Toerisme op het Wapenplein, en U ontvangt gratis een gestencilde gids en een plannetje van de te volgen route. Overal staat de route duidelijk aangeduid. Reeds van aan het Stadhuis ziet men de zeshoekige signalisatiepaaltjes met de aanduiding "Hoevenroute" staan. Met een wagen wordt het een gezellige namiddag en per fiets een sportief en folkloristisch dagje-uit. (afstand : ongeveer 80 km.)

OVERNAME VAN TEKST IS STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE
